

Eindverslag Witte Vlekkenanalyse NVU

Opgesteld door: Ilse van den Berg, Voorzitter Kwaliteit en Cathelijm Hoekstra, kwaliteitsfunctionaris i.s.m. de Commissie Kwaliteit en de werkgroepen van de NVU

Vastgesteld door het Bestuur NVU op 10 juli 2019

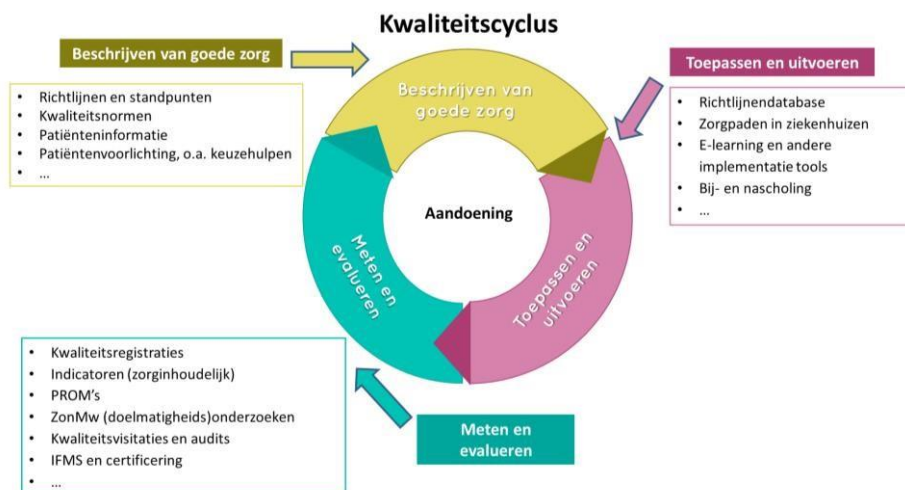
Geïntegreerd kwaliteitsbeleid

De Nederlandse Vereniging voor Urologie (NVU) formuleert landelijk beleid om de urologische zorg optimaal te laten aansluiten bij de belangen van patiënten, bij de stand van de wetenschap en bij de uitgangspunten van het nieuwe zorglandschap. Dit beleid wordt tot stand gebracht en uitgevoerd in overeenstemming met de betrokken beroepsbeoefenaren en overige relevante partijen en voldoet aan regelgeving en aanwijzingen van toezichthouders (o.a. kwaliteitsbewaking).

De NVU is daarom gestart met het ontwikkelen van een integraal kwaliteitsbeleid om over de gehele breedte en bij iedere uroloog kwaliteitsverbetering te bewerkstelligen ten gunste van iedere patiënt. Dit betekent dat alle onderdelen van het kwaliteitsbeleid met elkaar samenhangen binnen een kwaliteitscyclus. Richtlijnen, kwaliteitsmeting, kwaliteitsvisitatie, zorgevaluatie vormen hierin samen een geheel. Onderdeel van een kwaliteitscyclus is het continu verbeteren van het beleid met behulp van het inzicht dat wordt verkregen binnen de kwaliteitscycli van de verschillende urologische aandachtsgebieden.

SKMS-project 'Witte Vlekkenanalyse NVU'

In het SKMS-project 'Witte Vlekkenanalyse NVU' worden de witte vlekken in het kwaliteitsbeleid en kwaliteitsinstrumentarium van de NVU geïdentificeerd en geprioriteerd. De uitkomsten van dit project zullen worden meegenomen in het kwaliteitsbeleid, alsmede toekomstige SKMS-aanvragen. Aan de basis van deze analyse ligt de kwaliteitscyclus van de Federatie Medisch Specialisten, zoals weergegeven in figuur 1. Per vakgebied en per ziektebeeld is geïventariseerd welke instrumenten er nodig zijn, of de bestaande instrumenten up-to-date zijn en er witte vlekken aanwezig zijn. Alle werkgroepen van de NVU hebben de witte vlekkenanalyse bediscussieerd en hebben de Commissie Kwaliteit actief van input voorzien. Input is ook gehaald uit het eindrapport van het SKMS-project 'Meerjaren onderhoudsplan richtlijnen', het document kwaliteitsvisitatie urologie, de Kennisagenda Urologie 2016-2019 en de overige kwaliteitsdocumenten van de NVU. Niet alleen NVU-documenten zijn opgenomen in het overzicht, ook externe richtlijnen welke van belang zijn voor de dagelijkse urologische praktijk komen terug in het overzicht. Het resultaat van deze witte vlekken analyse is een duidelijk overzicht van en prioritering in welke kwaliteitsaspecten nog onderbelicht zijn, zowel per aandachtsgebied als voor de gehele urologie.

Figuur 1: de kwaliteitscyclus

Stap 1: Inventarisatie kwaliteitsinstrumenten

In de urologie zijn zes aandachtsgebieden te onderscheiden: oncologische urologie, andrologie, functionele en reconstructieve urologie, kinderurologie, endo-urologie en algemene urologie. Per aandachtsgebied is voor de hele keten van diagnostiek en behandeling een inventarisatie van de bestaande en gewenste kwaliteitsinstrumenten gemaakt m.b.t. richtlijnen, kwaliteitsnormen, indicatoren, bij- en nascholingsactiviteiten, inclusief wijze van registratie en audit. Het resultaat van deze inventarisatie is de 'kwaliteitscyclus urologie' > **bijlage 1: kwaliteitscyclus urologie**

Stap 2: Identificatie witte vlekken en verbeterpunten

Het resultaat uit stap 1, de kwaliteitscyclus urologie, geeft duidelijke handvatten voor de identificatie van de witte vlekken en verbeterpunten. De Commissie Kwaliteit adviseert het Bestuur van de NVU de volgende punten op te nemen in het (kwaliteits)beleid van de NVU.

Aandachtsgebied	Witte vlekken en verbeterpunten
Per aandachtsgebied	1. Identificatie van witte vlekken in de kwaliteitscyclus
	2. Het sluiten van de kwaliteitscyclus
Overkoepelend beleid	3. Onvoldoende implementatie van bestaande middelen <i>Richtlijnkennisquiz, E-learning, EAU-richtlijnen, patiënteninformatie</i>
	4. Plaatsbepaling van certificering
	5. Onderzoeksnetwork urologie

Toelichting per witte vlek/verbeterpunt:

1. Witte vlekken in de kwaliteitscyclus

De volgende kwaliteitsdocumenten ontbreken momenteel.

Aandachtsgebied	Witte vlek
Oncologische urologie	Een langdurige geborgde en betrouwbare kwaliteitsregistratie voor oncologische urologie, inclusief spiegelinformatie en inventarisatie van de best practices
	PROM blaascarcinoom
	Implementatiemiddelen bij de herziene richtlijnen prostaatacarcinoom en niercelcarcinoom door bv. herziening e-learning en/of richtlijnkennisquiz
Functionele en reconstructieve urologie	Kwaliteitsregistratie BPH
	PROM BPH
	Implementatiemiddelen bij de herziene richtlijn urineweginfecties bij volwassenen door ontwikkeling e-learning en/of richtlijnkennisquiz
Andrologie	Keuzehulp erectieprothese en kromstandcorrectie
	PROM erectieprothese en kromstandcorrectie
	Standpunt TESE, inclusief oncoTESE
Kinderurologie	PROM/PREM Hypospadie
Endo-urologie	Follow-up bij bijzondere anatomie en metabole ziekten

2. **Het sluiten van de kwaliteitscyclus**

De stap in de kwaliteitscyclus tussen 'Meten en Evalueren' en 'Beschrijven van Goede Zorg', waarmee de kwaliteitscyclus wordt gesloten, behoeft aandacht. Sinds 2010 worden de oncologische ingrepen prostatectomie, cystectomie en niercelcarcinoom door de leden geregistreerd in de NVU-database. De database werd toentertijd ontwikkeld om ook spiegelinformatie terug te kunnen geven aan vakgroepen en urologen. Dit is echter te weinig van de grond gekomen, o.a. door de beperkte scope van de registratie (alleen de ingreep), de monodisciplinaire opzet en de beperkte mogelijkheden van de database zelf. De NVU is voornemens om een multidisciplinaire uro-oncologische kwaliteitsregistratie te ontwikkelen voor prostaat-, blaas- en nierkankerzorg met als uitgangspunt het inzichtelijk maken en daarmee kunnen verbeteren van de kwaliteit van zorg, en welke voldoet aan de principes van Registratie aan de Bron.

3. **Onvoldoende implementatie van bestaande middelen**

Er worden verschillende implementatiemiddelen ontwikkeld door de NVU, het gebruik door de leden blijft echter achter. De vraag is of deze middelen wel goed genoeg aan de man worden gebracht. Voorbeelden zijn de richtlijnkennisquiz en e-learning.

Het doel van **de richtlijnkennisquiz** is het bevorderen van de implementatie van een recent herziene of nieuwe richtlijn. Op een ludieke manier wordt de kennis over de inhoud van een richtlijn getest en vergroot tijdens een plenaire sessie van de jaarlijkse voorjaarsvergadering.

- **Verbeterpunt:** De richtlijnkennisquiz kan breder worden ingezet dan tijdens de voorjaarsvergadering alleen. Het voorstel is deze quiz het hele jaar (of zo lang deze up-to-date is) op de NVU-site te zetten. Dit geeft leden de mogelijkheid om op een laagdrempelige manier de inhoud van de richtlijn tot zich te nemen.

In 2013 is de NVU gestart met het ontwikkelen van **e-learning**, met als doel de kennis uit de richtlijnen te implementeren in de praktijk. In de e-learning worden knelpunten uit de richtlijnen besproken en wordt afgesloten met een toets om de kennis over de richtlijn te testen. Het is een goede en laagdrempelige manier om een richtlijn te leren kennen, ook zijn er accreditatiepunten te verdienen. Echter, de bestaande e-learnings worden niet vaak gedaan door urologen, een gemiste kans.

Verbeterpunten:

- De e-learning is alleen te vinden via een link op de NVU-site. Verdere aandacht wordt hier niet aan besteed. Het voorstel is om het bestaan van de e-learning beter te verspreiden onder de leden via een mailing aan de leden met zowel de richtlijn als de e-learning, informatie via de Urograaf (Tijdschrift voor Urologie) en een betere zichtbaarheid op de NVU-site.
- De e-learning is nuttig, zeker voor de artsen in opleiding tot uroloog. Een betere verspreiding onder de AIOS is dan ook wenselijk.
- Er is onvoldoende budget (budget e-learning is ong. € 48.000) voor handen om voor iedere richtlijn een e-learning (ontwikkeling e-learning kost ong. € 12.000) te ontwikkelen/herzien. Niet elke richtlijn behoeft een e-learning, maar het is nuttig om jaarlijks in de Commissie Kwaliteit, in afstemming met de voorzitter van de richtlijn, te beslissen welke e-learnings ontwikkeld of herzien zullen worden. Indien nodig kan er dan extra budget vrijgemaakt of gezocht worden.

Beleid gebruik en implementatie van EAU-richtlijnen

In de kwaliteitscyclus urologie zijn verschillende EAU-richtlijnen (European Association of Urology) opgenomen. De EAU-richtlijnen zijn echter niet opgenomen in de Landelijke Richtlijndatabase van de FMS. De status van een EAU-richtlijn is hierdoor onduidelijk, zeker in het geval van een multidisciplinaire richtlijn. De NVU kan besluiten een EAU-richtlijn te volgen en/of hier een extra advies (bijv. follow-up schema) voor op te stellen, dit wordt (nog) onvoldoende gecommuniceerd naar de betrokken specialismen.

- **Verbeterpunt:** Het is nuttig een intern beleid op te stellen, waarin wordt nagedacht over:
  - Voor- en nadelen van het gebruik van EAU-richtlijnen
  - Verschillende opties in adaptatie (geheel/deels) van EAU-richtlijnen
  - Beleid en criteria FMS inzake adaptatie van Europese richtlijnen

- Interne procedure voor het wel/niet adapteren van een EAU-richtlijn (eventueel per richtlijn te bepalen).

Overkoepelend beleid patiënteninformatie

Door verschillende partijen wordt voor verschillende websites kwalitatief goede patiënteninformatie ontwikkeld, bijv. Allesoverurologie.nl, Thuisarts.nl, Kanker.nl.

- Allesoverurologie.nl (NVU patiëntensite): De Commissie Externe Betrekkingen (CEB) zet zich in voor goede patiënteninformatie op www.allesoverurologie.nl. De commissieleden (allen urologen) schrijven hiervoor hun eigen teksten, uitgebreid met informatieve beelden en filmpjes.
- Kanker.nl (initiatief van NFK, IKNL, gefinancierd door KWF Kankerbestrijding en vele partners) is het centrale online platform in Nederland met informatie over kanker (maandelijks 450.000 unieke bezoekers). Op kanker.nl is betrouwbare informatie te vinden over kanker en o.a. de gevolgen van de ziekte.
- Thuisarts.nl is een initiatief van NHG en wordt i.s.m. de FMS uitgebreid met informatie over de tweedelijns zorg. Bij het ontwikkelen of herzien van een richtlijn is het sinds 2018 verplicht om ook patiëntenvoorlichting op te leveren voor Thuisarts.nl.

Bovenstaande partijen vragen altijd de professionals (hier: de NVU-leden) om de teksten te schrijven, inhoudelijk te beoordelen en/of te corrigeren. Dit heeft tot gevolg dat er niet alleen op meerdere plekken kwalitatief goede patiënteninformatie ontwikkeld wordt, maar dat deze informatie ook continu onderhouden en uitgebreid moet worden en hierbij vaak een beroep wordt gedaan op de leden van de NVU (WOU, CEB, richtlijn-werkgroepen) die hier steeds moeilijker voor te enthousiasmeren zijn. Dat kan beter.

- Verbeterpunt: Het is nuttig om na te gaan op welke wijze er gebruik kan worden gemaakt van de bestaande patiënteninformatie, met als doel dit verzoek minder vaak bij de leden neer te hoeven leggen. Kanker.nl is meer dan welwillend om haar patiënteninformatie, beoordeeld en gecorrigeerd door een of meerdere urologen, te delen met de NVU. De CEB kan deze informatie ontsluiten op www.allesoverurologie.nl, aangevuld met informatieve filmpjes en foto's. Hetzelfde geldt voor de informatie die wordt geschreven voor Thuisarts.nl. Een overkoepelend beleid vermindert de druk op werkgroepleden om deze informatie te schrijven, te corrigeren en te onderhouden. Omdat dezelfde patiënteninformatie dan via verschillende platformen wordt aangeboden is een *track and trace* systeem van belang om bij revisies deze op alle uitingsplaatsen door te voeren.

4. Plaatsbepaling van certificering

In 2014 heeft het Bestuur van de NVU de opdracht gegeven aan de Commissie Certificering om de ingrepen, waarvoor certificering mogelijk gewenst is, in kaart te brengen (categorisering) en normen vast te stellen waaraan de gecertificeerde uroloog moet voldoen (normering). Het doel van de certificering is kwaliteitsverbetering en het borgen daarvan middels objectieve toetsbare criteria per certificaat. Het is een instrument om intern, maar vooral extern te voldoen aan die behoefte tot maatstaven voor het meten van de kwaliteit van de urologische zorg. Certificaten worden verleend per uroloog en per ingreep. Na een enthousiaste start is het certificaat PNL ontwikkeld en uitgereikt aan verschillende urologen. Sinds een aantal jaar is het enthousiasme rondom certificering echter stilgevallen en wordt, zeker ook in het kader van Ontregel de Zorg, de vraag gesteld of certificering wel de juiste weg is om de kwaliteit van zorg te verbeteren en of het niet slechts bijdraagt aan een extra administratieve last.

- Verbeterpunt: Creëren van duidelijkheid rondom certificering: door het tijdelijk nieuw leven inblazen van de Commissie Certificering om een besluit nemen wat te doen met de urologische certificaten is nuttig. Het hierbij inventariseren hoe aanpalende verenigingen dit hebben geregeld is handig.

5. Onderzoeksnetwerk Urologie

Op de meest recente voorjaarsvergadering van de NVU zijn de leden akkoord gegaan met het voorstel van het Bestuur om een flink budget vrij te maken voor het oprichten en uitvoeren van een urologisch onderzoeksnetwerk. De NVU is voornemens om hiervoor per 2020 een parttime onderzoeker aan te stellen.

- Aandachtspunt: De werkgroep Herziening Kennisagenda Urologie is van start gegaan. Deze werkgroep zal zich ook buigen over het oprichten van een onderzoeksnetwerk binnen de NVU. Het opnemen van dit punt in het meerjarenplan van het Bestuur is noodzakelijk om het onderzoeksnetwerk te laten slagen.

Algemeen

Het denken in kwaliteitscycli is voor een deel van de urologen nog geen gemeengoed. De meerwaarde van het gebruiken van ziektespecifieke databases, het terugkoppelen van (eigen) data en het eraan koppelen van verbeteracties is geen vanzelfsprekendheid. Terwijl in het tijdperk dat de overheid, verzekeraars en patiëntenverenigingen aansturen op uitkomstgedreven zorgfinanciering is het van groot belang is om uitkomsten te kennen en de regie over het verzamelen en interpreteren ervan dichtbij te houden.

- Aandachtspunt: Het opnemen van kwaliteitsdenken als onderwerp in landelijke nascholingen georganiseerd met/door de NVU.

Tot slot

In dit project zijn de witte vlekken in het kwaliteitsbeleid van de NVU geïnventariseerd. Alhoewel beperkt door financiering, heeft de Commissie Kwaliteit het streven uitgesproken om in ieder geval de belangrijkste witte vlekken binnen twee jaar 'op te lossen'. Over twee jaar zal de inventarisatie, op kleinere schaal, worden herhaald en zal het proces worden geëvalueerd.